

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
peltisor egyszeri hirdetése
15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::
Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □ □

Kicsapott diákok.

Eperjes, 1917. november 12.

Ne szépítegessük a dolgot, nehogy ugyanabba a hibába essünk, mit mások elkövettek. Bármily durva és sötét is az élet és a valóság a maga meztelenségében, mégis jobb reálsan és őszintén felfedni azt, mint cicomázva, kendőzve hamis képet festeni.

Kicsaptak az eperjesi iskolákból majdnem két tucat diákot. Súlyosan vétkeztek tagadhatatlanul. A még alig serdülő ifjancok és igazán serdületlen gyermekemberkék belekóstoltak a pénzen vásárolt szerelem gyönyöreibe. Belekóstoltak, megmutatták egymásnak a lejtőt és meggondolatlan gyermekönnyelműséggel addig üzték a bűnös szórakozást, míg rajtavesztettek. Egyetlen találkahelyre járt ez a sok éretlen gyermek, hol egy állati módon elaljasodott anya — mint mondják — saját leányát adta nekik cserébe apró koronáikért.

Az élet mélységeiből, a bűnös élet fertőjéből felszínre került esemény második részével, az anyának és leányának szerepével nem kívánok foglalkozni, mert feltételezzük, hogy az illetékes hatóság a törvény szigorának segítségével kellőképpen fog gondoskodni róluk.

Beszélni kívánok azonban a megtévedt, kicsapott diágyerekekről. Tekintve azt, hogy a mai körülmények között kétszeresen, sőt sokszorosan nehezebb az ilyen erkölcsi léhaság fölött ítéletet mondani, mint annak következményeit elviselni a szülőknek és a bűnösöknek egyaránt, a dolog fölött őszintén sajnálkozni lehet. Merjük állítani, hogy a kicsapás segítségével még semmi eredmény nincsen, hacsak azt nem nevezük eredménynek, hogy eltávolították az iskolákból a „métélyt“, mely megfertőzi a többi „ártatlannak“ a lelkivilágát. Legfeljebb annak a diványhistoriának a megismétlődését látjuk, amit az egyszeri ember a lakásából kidobtatott.

Ámde úgy értesülünk, hogy volt iskola, hol nem mondták meg álszeméremből a kicsapás okát, hanem azt hozták fel indokul, hogy az ifjak egyik tanárukkal szemben tiszteletlenül viselkedtek. Feltételezhető, hogy ezt elhiszik a többi diákok? Szó sincs róla! Ha pedig tudják az igazi okot, szabad-e leplezgetni álszeméremből az igazságot?

Ne folytassuk így a férfigyermek nevelését sem az eperjesi iskolákban, sem más iskolájában ennek az országnak. A 14–15-éves gyermekeket, pláne a fiú-

gyermekeket korunkban a gólyamesékkel álomba ringatni nem lehet. Sokkal több, sokkal biztosabb eredményt érhetünk el azáltal, ha minden álszeméremet, minden álszenteskedést félretéve, a komoly valóságnak megfelelő komolysággal tanítjuk tisztességre és erkölcsre az ifjakat. Ha figyelmeztetjük őket azokra a borzasztó veszélyekre, hátrányokra és következményekre, melyek a fiatal életerő meggondolatlan, játékos elfecsérelését, a felnőttek időelőtti oktalan majmolását és a bűnös szenvedélyek tiltott, alattomos kielégítését matematikai pontossággal követni fogják, boldogtalanságot és nyomorúságot okozva szülőnek, családnak és társadalomnak egyaránt.

Az elavult nézeteket váltsák fel új, a mai viszonyoknak megfelelő rendszabályok, melyek között komolyabb súlyt helyezünk a magánéletbe kiterjedő felügyeletre, de legelső sorban és legsürgősebben arra, hogy az iskolákban vizsgálják meg hetenkint vagy kéthetenként orvosilag tetőtől-talpig különösen a serdültebb ifjakat. A büntetéstől való félelemben ne titkolódzásra és alattomosságra kényszerítsék azokat, kiknek esetleg orvosi gyógykezelésre lenne szükségük, hanem őszinteségre és bizalomra előljáróikkal szemben.

Meg fogják látni az igen tisztelt pedagógus urak, hogy sokkal kevesebb erkölcsösség elleni esemény lesz az iskolákban és a közeljövőben sokkal életerősebb, egészségesebb, józanabb, komolyabb ifjúsággal ajándékozhatják meg hazánkat, mint a régi erkölcspedagógiai elvek alapján.

R. A.

Milyen legyen a nők választójoga?

Irta dr. báró Wlassics Tibor.

A választójog tervezetének egyik legérdekesebb és legnevezetesebb kérdése kétségkívül: a nők választójogának behozatala. A háború előtti és háború utáni világnézet áthidalhatatlan különbsége itt lép elő a leghatályosabban. A nők jogának érvényre emelését szinte természetesen követeli a világháború. A nők választójogának régebben merően agitatorius politikai téma gyanánt kezelt kérdése egyszerűen átalakul általános társadalmi követelménnyé. A demokrácia minden modern fegyverével küzdünk, hogy eljuthassunk a nemzetek békéjéhez. Ebben a küzdelemben óriási erőt jelent a női nem felszabadításának korszakalkotó ténye. Nekünk, férfiaknak legelemibb kötelességünk a női jogok teljes erejű meg-

valósítását keresztülvinni, hogy megválthassuk a világot.

Leplezetlen örömmel, megértő büszkeséggel, lelkes szeretettel látom azt a nagyszabású, napról napra, óráról órára egyre növekedő, egyre erősödő mozgalmat, amelyet a nagyraihivatott küzdő női csoport hatalmas erőkifejtéssel megindított s bámulatot és csodálatot érdemlő lendülettel vezet a diadal felé.

Boldogsággal tölti el lelkemet az örvendetes jelenségek egész sorozata, amely mind a magyar nő tehetségének és reátermetségének fényes tanújeléül szolgál.

A hadisegély felemelésének nehéz kérdését a kormány gróf Károlyi Lászlónénak, egyik legkiválóbb és legagilisabb főúri asszonyunknak bölcs tervezete alapján fogja megoldani.

Gr. Apponyi Albert újabb minisztersége első hónapjaiban is már előbbre vitte a női jogok ügyét. Legközelebb megnyílik a nők előtt az egyetem jogi fakultása is. Alkalmassint már a második félévben. A pozsonyi egyetemen pedig az archaeologia rendes tanszékét, amint hírlik, egy jeles tudományú magyar nő nyeri el.

Az eddigi ismertetés szerint körülbelül kétháromszázezer magyar nő kap az új törvény alapján választójogot. Ez a választójog korántsem jelenti azt az ideált, amelyért a feminizmus hívei küzdenek, de a kezdet kezdetének lelkes örömmel fogadhatják.

Ez a választójog nem lesz általános, nem minden magyar nőre kiterjedő, bár *osztálykülönbség nélkül ad jogot a magyar nőnek.*

Iskolázottság, vagyoni cenzus, önálló kereset, ipar folytatása, saját birtokon önálló gazdálkodás mindmennyi megszorítást képeznek, amelyből önként értendő, hogy a megvalósítandó törvény szerint a nők szempontjából csak selectált választójogról beszélhetünk.

Az értelmi fokot tekintve pedig bizony tisztelet-becsület a vitéz Károly-kereszties ifjaknak, akik a házáért harcoltak s így vérükkel váltották meg a választói jogosultságukat, de már a magyar paraszt menyecskének van annyi intelligenciájuk, mint az ő leszármazott fiaiknak. A hősök özvegyeinek ily alapon vindikáltam is már e tárgyú cikkeimben a választójogot.

De ha csak a diplomás nők, a négy polgári iskolát elvégzettek, az önálló ipart-üzők, az önálló keresettel bíró tisztviselőnők, a saját birtokon önálló gazdálkodó nők jutnak is a reform alapján választójoghoz, az már első lépésül elfogadható és örömről szolgál.

Igen ám, de ott rejlik mindjárt az öröm mellett a kétkezdés is lelkünk mélyén. Vajjon ez a választójog aktív lesz-e, vagy magában foglalja a passzív választójogot is? Mert a csupán aktív választójoggal a magyar nők év-

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

BODEGA
FŐUTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

tizedes propagatív munkálkodásuk igazi eredményeül be nem érhetik. Valami egyenlőtlenséget jelentene ez, lekicsinylést mutatna a férfiakkal szemben. Mintha azt mondaná: „Tessék, megengedjük, hogy reánk szavazzatok, de törvényhozókká nem lehettek!” Azt hiszem, könnyen átlátható, minő sérelmes állapotot szülné az ilyen rendelkezés. Emellett egyedülálló is volna az egész világ legújabb törvényalkotásában. Mert csak passzív női választójogra újabb időben volt példa *Hollandiában*, de csak aktív női választójog: ez a XX. század törvényhozásában teljesen magyar speciálitás lenne. Ma a nőnek a parlamentben a helye. A háború utáni speciális munka törvényhozása nem nélkülözheti a művelt magyar nő közreműködését. A háborúban elvérzett, elveszett java férfielem kitünő helyetteseként lép elének a nők képviselője, amely nemesebb irányzatot, melegebben érző szívet varázsol majd a törvényhozás rideg légkörébe. Új levegőt, áldásos szociális áramlatot hoz majd a nőképviseelő, akit a háború megedzett, alaposan reánevült jelentőséges hivatására. Anyavédelem, gyermekvédelem és nevelés, általában a patronage-ügy, tuberkulózis elleni védekezés, a közegészségügy javítása, a női munka háború utáni elhelyezkedése, a rokkant-ügy végleges elrendezése, a közellátás gyakorlati kérdései, mind oly a háború után sürgős megoldásra váró problémák, amelyeknek keretében a nők tevélyes részvétele mindenképpen kívánatos, az eredményes kivétel szempontjából pedig kétségkívül csak előnyös lehet.

A világháborúban végképen megbukott a férfi-egyeduralom, elvesztette az erősebb jogára alapított önkény-uralmának jogosultságát, a melyre hivatkozva a nőt eddig minden magasabb emberi munkálkodásból kizárta.

Európa szeme rajtunk! Sok ezer szem vigyázza, hogy mennyiben térünk a haladás útjára, meddig kürtölhetik még világgá a mi sötét elmaradottságunkat, amely állítólag jogot ad a háború kéréseivel folytatására. Ha most a nőt merően formáságból, a nyugati eszméiről befogadásának pusztán divatjából csak választóvá tesszük meg, akkor igenis leosztályozzuk és fordulatosan kijátsszuk őt s ezzel új alapos érvvel szolgálunk az ellentábornak; bizonyosságát annak, hogy a demokrácia, a modernség követelményeinek mily kevéssé tudunk és akarunk eleget tenni.

Adjuk meg a magyar nőnek a teljes választójogot! Legyen a magyar nő választó és választható!

Hadiárva. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. nov. 15-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 57,080-49
Mandl Henrik lemeszi körjegyző útján: Lapispatak 2-40, Böki 10-80, Senyék 16-50, Budamer község 12-90; 30 fillér postadíj levonásával összesen ..	42-30
(Ezzel gyűjtése 168 kor. 30 fillér.) Sztankahermány község előjárósága „Hazafias képeket terjesztő vállalat” által felajánlott 10%	15-—
Gallé István daróczi körjegyző útján: október havi petroleumkiosztás feleslege	18-90
(Ezzel gyűjtése 473 kor. 23 fillér.) Lippai János hernádszentistváni kjsz Galló István felsővízközi főszolga- bíró gyűjtése	125-—
(Ezzel gyűjtése 275 kor.) Schütz Emil szemelnyei körjegyző, a szemelnyei hősök sírjai díszítési költségének feleslege	19-—
Ugyanannak útján: a hadisírok gyásznapján Alsópáony és Hutás községbeliek adományai ..	27-50

Ifj. Körtvélyessy Ádám hernádszent- istváni s.-jegyző útján: Kavocsán községbeliek adom.	13-—
Lippai János hernádszentistváni kjsz, a kör községeiben kiosztott szesz többletára	248-—
(Ezzel gyűjtése 1145 kor. 62 fillér.) Dr. Piller Dezső lemeszi főszolgabíró útján a „Hazafias képeket terjesztő vállalat” által felajánlott 10%	11-—
Bánó Árpád kisszebeni főszolgabíró útján Karpf Márkus adománya ..	300-—
(Ezzel gyűjtése 593 kor. 42 fill.) „Eperjesi körjegyző” jelzéssel, de Lippai János hernádszentistváni körjegyző írásával a kassai postán feladott összeg	3-40
Czarich Jenő pécsújfalusi körjegyző által küldött	100-—
(Ezzel gyűjtése 190 kor. 64 fillér.) A kurimai körjegyző útján Szabol Jánosné tölgyedi lakos adománya ..	20-—
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Gomulyecz Józsefné jánoskai lakos adománya	20-—
Ugyanannak útján: Miklos István és Jakab Katalin böki lakosok ház- sággkötésük alkalmából	50-—
Péchy Zsigmond nyugalmazott fő- ispán Pécsújfalun	400-—
(Ezzel adom. 600 K-ra emelkedett.) Schütz Emil szemelnyei körjegyző, a felsópáonyi hősök gyásznap- pélye rendezési feleslege	20-—
(Ezzel gyűjtése 161 kor. 68 fillér.) Podhajeczki Ágoston miklósvölgyei g. kath. esperes adománya	5-—
Danielisz Aurél ternyei körjegyző útján: Gellért községbeliek adom. Roskoványi József töltészi kjsz útján: Treitel Fülöp demétei lakos adom. Sinály Gyula hertneki körjegyző a szeszkiosztás többlete címén	20-20
Özv. Máriássy Antalné Bujanovics Ilona eperjesi lakos: id. Szinyei Merse József koszorújának megvál- tása címén	40-—
Dr. Máriássy Béla vm. árvaszéki elnök ugyanazon címen	17-60
Az EPERJESI LAPOK kiadói útján br. Szalay Gábor budapesti lakos	30-—
Összesen: K. 58,715-39	30-—

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adako-
zóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és
sikeres fáradozásukért* — a hadiárva névében
— hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. nov. 13. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszéki elnök.

Az eperjesi hadiárva alapjára az elmúlt
héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 16-ikán K. 37,667-38
Eperjes, 1917. november 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az
elmúlt héten a következő adományok érkeztek:
A gyűjtés eredménye nov. 16-ikán K. 3146-74
Eperjes, 1917. november 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt
héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917.
november 16-ikán 52,146 kor. 97 fill.
Eperjes, 1917. november 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

SZÉCHENYI-KÖR.

A Széchenyi-kör zeneestélye no-
vember 21-ikén, szerdán este 6 óra-
kor lesz megtartva.

Irodalmi estély. A Széchenyi-kör II-ik
irodalmi estélye nov. 28-ikán, szerdán d. u.
6 órakor lesz a városi Vigadó nagytermében.

Az estély műsora:

1. Szaval: Kirchmayer Edit.

2. Felolvasást tart: Gaál Mózes, a népszerű
író, az Országos Középiskolai Tanáregye-
sület elnöke: „Az iskola a vádlottak padján”
címmel.

Az estélyen nemtagok is megjelenhetnek. Belépő-
díj nincs.

Nagylelkű adomány. A Sárosvármegyei
Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és
Szesztértékesítő Szövetkezete újabb 500 kor.-val
700 koronára emelte alapítottsági díját a
Széchenyi-körnél, br. Ghillány Imre v. b. t. t.
javaslatára. A nemes javaslattevő és a nagy-
lelkű adományozó fogadják a Széchenyi-kör
leghálásabb köszönetét!

A Kör első irodalmi estélye. Kedvező
auspiciumok között indult meg a Széchenyi-kör
ezidei irodalmi estélyének sorozata. A magyar-
irodalmi szakválasztmány november hó 14-ikén
tartotta meg első estélyét, amelyen az érdeklődő
közönség zsúfolásig megtöltötte a kistermet,
sőt, amint halljuk, sokan, mivel helyhez nem
tudtak jutni, a terem bejáratától visszafordultak.
Az este „a virágok költőjének”, Tompa Mihály-
nak volt szentelve — születésének százéves for-
dulója alkalmából. Az ő emlékének áldozott
Bárdos Márta, mikor osztatlan tetszést aratva
bevezetőül előadta ifj. Wallentinyi Dezső
„Tompa emlékezete” c. hangulatos költeményét.
A közönség élénk tapsal jutalmazta a már
eddig is előnyösen ismert bájos szavaltót. Csak
mélyítette a szavaltat keltette hatást dr. Wallen-
tinyi Samu, a Széchenyi-kör érdemes titkárnak
Tompáról tartott emlékbeszéde. Az előadó, aki
Tompa életének és költészetének legalaposabb
ismerőjéhez tartozik, kiemelte azokat az ellen-
tetteket, amelyek Tompa egyénisége és élete
között mutatkoznak. Ezeket kívánta megmagya-
rázni, a költő életét röviden vázolni és költé-
szetét méltatni. Végigvezette hallgató közön-
ségét a rimaszombati kis házikótól a hanvai
temetőig mindazokon a helyeken, amelyek
a költő megfordult, élt, működött és szenvedett.
Életének alakulásából, eseményeiből vezette
le költészetének fejlődését, kialakulását. Mélt-
tatta mint épikust: a népregék, mondák és
virágregék költőjét, kiemelte népiességét, jóleső
humorát, természetszeretét. Valóban nagynek
a lírikust találta benne, ismertette lírájának
motivumait: melancholiáját, családi érzését,
hazaszeretét, vallásosságát. Így rajzolt össze-
függő, egységes képet a nagy szenvedőről, aki
legnagyobb fájdalmai között írta legszebb, leg-
értékesebb költeményeit. Mindezt meleg hangon,
vonzó alakban, helyenként lendülettel tette,
mint olyan, akit tárgyának szeretete áthat és
hevít. Különös melegséggel emlékezett meg
Tompának Eperjeshez való viszonyáról. El-
ismerés illesse e helyen is a kedvelt előadót,
aki hallgatóságát mindvégig valósággal le-
bilincselte s akit a hálás közönség sűrű tapsok-
kal jutalmazott. Elismerés illeti azonban az
érdeklődő nagyszámú közönséget is, amely
bizonyosságot tett arról, hogy Tompát szívébe
zárt és tudja, mivel tartozik emlékének. Ez a
nagy világfelfordulás mintha közelebb vinne
nagyjainkhoz, mintha fokozottabb mértékben
tenne képesekké annak megértésére, mi az,
amit ők ránk hagytak, amiért ők dolgoztak és
szenvedtek.

HIREK.

Ütött az óra.

Mire e sorok napvilágra jutnak, már ütött
az óra, mely cselekvésre hívja Magyarorszá-
g népét, hogy a legújabb hadikölcsönnel szem-
ben teljesítse hazafias kötelességét. A front
mögött vívandó e döntő fontosságú küzdelem
elején nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy
az ország jövőjéről és az ország becsületéről
van szó, melyeknek cserbenhagyása iszonyú
bosszúállást idézne fel a fejünkre s amelyekért
éppen ezért az áldozatkészségben senkinek sem
szabad hátramaradnia.

Azt sem lehet elégszer ismételnünk és minél
nyomatékosabban egymás lelkére kötnünk, hogy

a hadikölcsönre
nak, de magunk
Amint égbekiáltó
megcsorbításával
dicső hadseregű
vetni, éppen anny
követnénk el, ha
és megduzzadt
getnők és nem
el biztos és busás
nánt, melyből a
gazdasági felújho
tosítására minden
csak méltányolni t
pontján kockán f

Mindezekhez it
ragyogó példája is
háborús gondokb
zik velünk, a hadi
A trónnak a nemze
osztokodása arra
erre a királyi egy
méltónak. Erről m
tehetünk tanúságo
kodónk példáját é
és minél többet j

Hősök jutalm
hogy Pisch János
felsőbb dicsőre el
a kardok egyidejű

Öfésége Lettn
osztott 66. gy.-e. sz
teljesített kitünő s
koronarendet a had
kal díjmentesen ad
szemben tanúsított
Langer Imre 66-0
ményes 3. oszt. ka
dokkal kapta, dr. F
66-os tart. hadnagy
átadása mellett a le
ben részesültek.

Öfésége Jónas
nagynek az ellen
vitéz magatartásá
katonai érdemker
nyozta másodsor
tartalékos számvivő
szolgálatiért a ko
a vitézségi érem s

A király Theun
ágyúszerebéli ale
érdemkeresztet a h
kal adományozta,

A király Löwen
gatonak, a 67. gy.-
ellenség előtti tan
signum laudist ado

A király Polán
a III. oszt. katonai
Bobkó Sándor 6
III. oszt. vaskorona
dokkal és a hadi
tanúsított vitéz m

Hősi halál. S
és Réli József 66-
hősi halált haltak.
pedig a harctéren

Új tb. főorv
dr. Pacher Felix
Eperjesen a közeg
demeire, Sárosvárm
nevezte ki.

Esküvő. Pálea
a Szepesváraljai
nov. 18-ikán, vas
oltárhoz az eperje
Flachbarth Illust.

a hadikölcsönre való jegyzés nemcsak a hazának, de magunknak is legéletbevágóbb érdeke. Amint égbekiáltó bűn volna a hadiszükségletek megcsorbításával a diadalmasan előrenyomuló dicső hadseregünk győzelmes útjába gáncot vetni, éppen annyira végzetes könnyelműséget követnénk el, ha a háború által feldagasztott és megduzzadt pénzbőséget léhán elvesztetnők és nem a hadikölcsönben helyeznők el biztos és busásan jövedelmező tartalék gyanánt, melyből a békével ránk virradó nagy gazdasági felújodáshoz a maga jólétének biztosítására mindenki annyit meríthet, amennyire csak méltányolni tudjuk a válság e nagy forduló-pontján kockán forgó nagy érdekeit.

Mindezekhez itt van még koronás királyunk ragyogó példája is. Mindenben velünk érez, a háborús gondokban atyai szíve szerint osztozik velünk, a hadikölcsönre is elsőül jegyzett. A trónnak a nemzet sorsában való ez az odaadó osztozkodása arra kötelezi a nemzetet, hogy erre a királyi együttérzésre bizonyítsa magát méltónak. Erről ma a legmeggyőzőbben azzal tehetünk tanúságot, hogy kövefjük fenkőlt uralkodónk példáját és kivétel nélkül mindnyájan és minél többet jegyzünk a hadikölcsönre.

Hősök jutalma. A király megparancsolta, hogy *Pisch* János 67. gy.-e. főhadnagynak a legfelsőbb dicső elismerés újból tudtul adassék a kardok egyidejű adományozása mellett.

Öfelsége *Letzner* Lipót, a vezérkarhoz beosztott 66. gy.-e. századosnak, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataiért a 3. oszt. vaskoronarendet a hadiékítményekkel és a kardokkal díjmentesen adományozta. Az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért dr. *Langer* Imre 66-os tart. hadnagy a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal kapta, dr. *Farkas* Miklós és *Platty* Béla 66-os tart. hadnagyok pedig a kardok egyidejű átadása mellett a legfelsőbb dicső elismerésben részesültek.

Öfelsége *Jónasch* Károly 67-es tart. hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal adományozta másodsorban; *András* Gyula 67-es I. oszt. tartalékos számvivő-áltiszt a harctéren tett kitünő szolgálataiért a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta.

A király *Theunver* Oszkár 3. honvéd tábori ágyúszerepbeli alezredesnek a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal adományozta, másodízben.

A király *Löwenstein* Elek eperjesi joghallgatónak, a 67. gy.-e. tartalékos hadnagyának az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a signum laudist adományozta a kardokkal együtt.

A király *Polányi* Gyula 66-os hadnagynak a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal, *Bobkó* Sándor 66-os századosnak pedig a III. oszt. vaskoronarendet adományozta a kardokkal és a hadiékítménnyel az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért.

Hősi halál. *Suha* Viktor 66-os főhadnagy és *Réli* József 66-os hadnagy az olasz fronton hősi halált haltak. *Geiger* József 66-os kapitány pedig a harctéren szerzett maláriában elhalt.

Új tb. főorvos. *Koós* Béla főispánunk dr. *Parcher* Felix kassai orvost, tekintettel Eperjesen a közegészségügy terén szerzett érdemeire, Sárosvármegye tiszteletbeli főorvosává nevezte ki.

Esküvő. *Pálesch* Ervin tart. tüzérhadnagy, a Szepesváraljai Takarékpénztár tisztviselője nov. 18-ikán, vasárnap d. u. 4 órakor vezeti oltárhoz az eperjesi evangélikus templomban *Flachbarth* Ilust.

Kinevezés. Mint lapzártakor értesülünk, a tátrai fürdők és turisztika kormánybiztosává dr. *Dobay* István lett kinevezve. Örömmel regisztráljuk vármegyénk fiának ezen kinevezését és ismerve az ő nagy agilitását és széleskörű tapasztaltságát, szép sikereket remélünk.

Új doktor juris. Dr. *Goldmann* Géza eperjesi lakost a kolozsvári egyetemen a jogtudományi fakultáson doktorrá avatták.

Jótekonycélú előadás. Az eperjesi m. kir. áll. el. népiskolai tanítónőképző-intézet *dec. 8-ikán* d. u. 6 órakor jótekonycélú ünnepélyt rendez az intézet tornatermében.

Eljegyzés. *Williger* Géza szepsii állomásfőnök a napokban jegyezte el *Hreblay* Melániát, *Hreblay* Emil gazd. felügyelő leányát.

Eperjes virilistái. Eperjes sz. kir. város legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagjainak 1918. évre érvényes névjegyzékét az arra kiküldött bizottság november 20-ikán, kedden d. e. 10–11-ig a II. em. 12. sz. helyiségben tartandó nyilvános ülésén állítja össze. Erről az érdekelteket ezúton is értesíti a bizottság.

Fehérnemű-gyűjtés a hadsereg számára. A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala országosan szervezi a fehérnemű-gyűjtést a hadsereg részére. Vármegyénkben a mozgalom megszervezése céljából *Koós* Béla főispán az elmúlt csütörtökön d. u. 4 órára a vármegyei székház kis tanácstermébe értekezletet hívott egybe, amelyre a következők voltak meghíva: dr. *Fischer-Colbrie* Ágost, dr. *Novák* István, *Geduly* Henrik, *Koós* Béla, *Tahy* József, *Bujanovics* Gyuláné, *Bánó* Aladárné, *Cserny* Irén, *Dobay* Edéné, *Dízs* Mária, br. *Ghillány* Lászlóné, *Glasner* Mórné, *Görgey* Ernőné, *Kósch* Árpádné, *Kissóczy* Mátyásné, *Magyar* Józsefné, *Mikler* Károlyné, *Nitsche* Frigyesné, *Rosenberg* Teofilné, özv. *Semsey* Boldizsárné, *Schönwiesner* Jánosné, *Szteleh* Jánosné, *Tahy* Józsefné, *Vogel* Béláné, *Bliesner* Rezső, dr. *Dessewffy* István, *Draskóczy* Lajos, *Dvortsák* Győző, *Fábry* Győző, *Faragó* József, dr. *Ferbstein* Márk, *Gömöry* János, *Gönczy* Gábor, *Gerbery* Sándor, dr. *Holénia* Gyula, *Liptai* Lajos, *Petrasovszky* Leó, *Ruff* Andor, *Saly* Győző, *Szabó* Elemér, *Tóth* Sándor, *Zaborovszky* Béla, *Zahler* Ignác. Az értekezlet, melyen *Koós* Béla főispán elnökölt, elhatározta, hogy a hadsereg részére Sárosban fehérneműt fog gyűjteni. Eperjesen egy hölgybizottság fog házról-házra járni s a gyűjtött holmírók azonnal elismervényt fog adni az adakozónak. A hölgyek körútjukat f. hó 26-ikán fogják megkezdeni. A bizottság ezúton is kéri a közönséget, hogy az adományozandó tárgyakat (bármily fehérnemű, fehér vagy színes hulladékok és e célra felhasználható nőruhák stb.) már addig is kiválasztani, összegyűjteni és összekötni szives legyen, hogy a bizottság munkája gyorsabb lehessen. A fehérneműt katonai fogatok fogják összegyűjteni előre meghatározott időben és sorrendben. Vidéken a városok polgármesterei és a járási főszolgabírák fogják szervezni a gyűjtést. A gyűjtést illetőleg egyébként bő felvilágosítást nyújtanak a plakátok, melyeket a sárosvármegyei végrehajtó-bizottság nevében a közönséghez dr. *Fischer-Colbrie* Ágost v. b. t. t., m.-püspök, dr. *Novák* István m.-püspök, *Geduly* Henrik ev. püspök, *Koós* Béla főispán és *Tahy* József alispán bocsátottak ki.

Kőbánya-bérbeadás. A kassai keresk. és iparkamara közli, hogy a diósgyőri m. kir. erdőgazdálkodás kerületében fekvő *Fényeskő-völgy* és *Vártető* nevű kőbányák két csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás útján bérbeadatnak. Ajánlatok dec. 3-ikán déli 12 óráig nyújthatók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál, ahol a kőbányák területére vonatkozó adatok, az árverési és szerződési feltételek és az ajánlati nyomtatványok is beszerezhetők.

Emlékünnepély. Az eperjesi ág. hitv. ev. theol. akadémia testülete a reformáció négy-százados évfordulója alkalmából nov. 18-ikán, vasárnap d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében emlékünnepélyt rendez, amelyen gazdag és változatos műsorban a következő szereplők működnek közre: *Szánik* Ernő, *Mayer* Endre, *Gubcsó* Rózsika, *Járossy* Andor, *Németh* Péter, *Hoffmann* Mariska, *Wohanerné* H. Olga, *Kopcsó* János, *Weisz* Frigyes, *Bretz* Ilus. *Beethovennek* „A hit” c. művét a theol. akadémia hallgatóin kívül, az evang. gyámintézeti Nőegylet következő tagjai adják elő: *Alt* Jenőné, *Bohrandt* Lajosné, *Borsody* Károlyné, *Blaschek* Mária, *Bretz* Ilus, *Csengey* Gusztávné, *Deák* Jánosné, *Durst* Klári, *Durst* Olga, *Dzurik* Mariska, *Friedl* Ilona, *Gallé* Alma, *Gubcsó* Rózsika, *Halbsch* Évi, *Hartmann* Albertné, *Hartmann* Gizella, *Hoffmann* Mariska, *Holénia* Béláné, *Holénia* Lajosné, *Jelenik* Emma, *Kameniczky* Gizi, *Kameniczky* Ilonka, *Késmárszky* Gizi, *Klemens* Mila, *Klobusiczky* Béláné, *Kobilicz* Natália, *Lutoeska* Zsófi, *Molitor* Gusztávné, *Molitorisz* Istvánné, *Mórocz* Karola, *Obál* Béláné, *Öhlschlager* Ilona, *Peskó* Ödönne, *Raab* Jánosné, *Reisinger* Margit, *Sándor* Izabella, *Scholtze* Károlyné, *Simkovits* Mariska, *Slajchó* Melánia, *Schnitzer* Ella, *Szeles* Gáborné, *Szlávik* Margit, *Szlávik* Dórika, *Zavatzky* Irén, *Zeman* Gizella.

„A Társaság.” Gr. *Apponyi* Albert szövegszerző szép vezércikke (Az új Magyarország) áll a TÁRSASÁG e heti közleményeinek élén. *Novellát* *Csathó* Kálmántól, verset *Kosztolányi* Dezsőtől és *Balla* Ignáctól közöl a lap, melynek változatos társaság-rovata a szokottnál is gazdagabb ezen a héten. Közli az új szám *Dobay* Istvánnak „Nyílt levél Angliához” című nagyérdekű írását, mely a német és angol internáltak kiéheztetésével foglalkozik. A fényképek és rajzok, mint mindig, ezúttal is aktuálisak és érdekesek, kivált néhány portré és *Miksa* főhercegnek és menyaszonjának címképül szolgáló fotográfiája. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. Előfizetés egész évre 28, félévre 14, negyedévre 7 korona.

Az eperjesi villamosmű tőkeemelése. Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. igazgatósága és felügyelő-bizottsága november 12-ikén tartott együttes ülésében elhatározta, hogy a társaság részvényeseinek december 1-jén tartandó rendkívüli közgyűlésén az alaptőkének felemelését 200,000 koronáról 600,000 koronára, 2000 drb, egyenkint 200 kor. névértékű új részvény kibocsátásával fogja javaslatba hozni. E tőkeemelést szükségessé teszi elsősorban az a körülmény, hogy a gépi berendezés a folyton növekedő termelésre való tekintettel bővítést igényel, mely célból egy nagyobb gépegység beszerzése válik szükségessé, másodsorban az a törekvés, hogy a vállalat függő-kölcsöneitől megszabaduljon és saját tőkéjével folytassa egészségesen fellendülő üzletének menetét. Egyrészt ezen üzembővítés, másrészt pedig a kölcsönök visszafizetése által a vállalat rentabilitása lényegesen javulni fog, úgy, hogy a felemelt részvénytőke kamatoztatása minden körülmények között biztosítottnak mutatkozik.

Köszönetnyilvánítás. A Fogyasztási Szövetkezet útján *N. N.*, özv. *Semsey* Adolfiné és özv. *Rosenberg* Hermanné úrnők 20–20 koronát, *Engländer* Adolfiné úrnő 50 koronát, *Bielek* László úr és neje 40 koronát adományoztak az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálásan köszöni az elnökség.

„Perpetuum” folytonégő kályha minden nagyságban és kivitelben kapható *Luchs* Ede és Társa cégnél Eperjesen. Ezen kályhák használata 50% fűtőanyag-megtakarítást jelent.

Köszönet. Sz. B. E. az eperjesi vakok részére, koszorúmegváltás címén 30 koronát adományozott.

Hadikölcsön-jegyzések. Mint az Eperjesi Bankegylettől értesülünk, dr. Novák István megyéspüspök hazafias gondolkodásának ismét szép tanújelét szolgáltatva, amennyiben a most aláírásra kerülő VII-ik hadikölcsönből már a jegyzési határidő előtt 200,000 koronát a néhai br. Révay Ferenc-féle hagyaték részére, mint annak zárgondnoka, 75,000 koronát pedig saját részére jegyzésre bejelentett. Az új hadikölcsönre még a következő nagyobb összegű előzetes bejelentések, illetőleg jegyzések történtek a Bankegyletnél: Szinyei Merse István v. b. t. t. özv. Szinyei Merse Béláné részére 60,000 koronát, Bornemisza Lajos 43,000, özv. Bleuer Józsefné 40,000, Koós Béla főispán 10,000 kor.

Nyugtázás. Az eperjesi róm. kath. főtemplom orgonájára újabban a következők adakoztak: Gömöri Károly 100 kor., Szepesházy Bertalan 20 kor., Feketéné Hoffbauer Izabella 6 kor., Ritter János 5 kor. Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetemet. Eperjes, 1917. nov. 4. Zaborovszky Béla, pápai praelatus.

A M. Kárpátgyűlési határozata folytán az egyesületi Évkönyv a jövő évtől kezdve megszűnik s helyébe lép a TURISTASÁG ÉS ALPINISMUS című gazdagon illusztrált havi folyóirat, sőt ennek a folyóiratnak a szerkesztősége már ez év szeptemberétől küldi meg a folyóiratot ingyen a Kárpátgyűlési határozat és azon rendes tagjainak, akik a tagsági díjat bizonyos határidőig lefizették. Ennek megfelelően az Eperjesi Osztály tagjai is megkapták a TURISTASÁG ÉS ALPINISMUST, természetesen *egyesületi tagságuk fejében*; minthogy azonban sok tagtárs erről tudomással nem bírt, visszaküldték a folyóiratot. Az elnökség kéri tehát az egyesület tagjait, hogy a különben is nagybecsű folyóiratot elfogadni méltóztassanak. *Akkik a visszaküldött példányokat visszaadják, azok sziveskedjenek az Osztály központi irodájában (Pálesch Á. drogériájában) jelentkezni s postaköltség fejében 20 fillért fizetni.*

Jótekonyság. A Sárosvárm. Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértésítő Szövetkezete lapunk kiadóhivatalához 4050 koronát küldött azzal a kérelemmel, hogy ez adományokat következő felosztással rendeltetési helyükre eljuttassuk: A sárosvármegyei hadiárva javára 2400 kor., az eperjesi Vöröskereszt-kórháznak 500 kor., az eperjesi Nőegylet népkonyhájának 500 kor., a vakok eperjesi intézetének 300 kor., Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaságnak 300 kor., a városi kórház karácsonyfájára 50 kor., összesen 4050 kor. Ez összeget rendeltetési helyükre juttattuk.

Az országos fehérműgyűjtés fuvardíjkedvezménye. A hadsereg fehérműszükségletének ellátására megindított országos gyűjtőakció mind hatalmasabb arányokat ölt. Gr. Serényi Béla kereskedelmi miniszter díjmentes vasúti szállítást engedélyezett a vidéki állomásokról Budapestre. Ezeket a csomagokat azonban a hivatkozott miniszteri rendelkezés értelmében csak akkor fogadják el díjmentes szállításra, ha a községi előjáróság vagy iskolaigazgatóság adja fel. Minden fuvarlevelet a tartalom-bevallási rovatban a következő jelzéssel kell ellátni: Az országos fehérműgyűjtés eredménye.

Ruházati igazolványok. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a keresked. minisztériumnak 3584-1917. sz. rendeletére a ruházati cikkeknek és az előállításukra alkalmas szövetneműeknek a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában, valamint az ezt kiegészítő 74,554-1917. számú rendeletére, amely csak a szállítási igazolvány mellett szállítható cikkek sorolja fel. A szállítási igazolványokat a népruházati bizottság (Budapest, V., Sas-utca 22-24. sz.) útján kell kérelmezni.

Az Olympia és az Uránia

heti műsora
november 18-ikától november 25-ikéig.

OLYMPIA:

Vasárnap .. **A lélekabló.** Főszereplő Menichelli.
Kedden .. **Az utolsó találka,** Else Fröhlichhel.
Csütörtökön **Királyom, meghalok érted.** Főszereplő: Mady Cristians.

URÁNIA:

Vasárnap .. **Maga édes ifjasszony és Az örök élet.**
Szerdán .. **A halálárnyékában és Bunke menyasszony.**
Szombaton .. **Az ikernővérek,** Erna Morenával.

Fedák Sári filmszereplése a *Három hét* című filmregény szerepében a legnagyobb attrakció lesz.

Csontos Gyula *A senki fia* című szerelmi játék szerepében szenzációt fog kelteni.

Országos fémösszeírás lesz. A fővárosban már vége felé közeledik a fémösszeírás és ezt most országsszerte is végrehajtják a honvédelmi minisztérium 19,339., 20/b-1917. eln. számú rendelete alapján, amely a háztartásokban, üzletekben és ipari vállalatoknál található fémtárgykészletek pontos összeírását rendeli el. Külön fémösszeírólapokat kell kitöltenie minden háztartás, minden ipari és kereskedelmi üzem tulajdonosának és minden háziúrnak. Az összeírólapokat *pontosan és lelkiismeretesen kitöltve* 8 napon belül kell visszajuttatni az illetékes városi hatóságnak, annál is inkább, mert a kormány a fémösszeírás lelkiismeretes teljesítését *büntető intézkedésekkel* biztosítja. Ezek a büntető intézkedések a bejelentett fémtárgyak beszolgáltatására is kiterjednek. *Itt az utolsó alkalom* arra, hogy azok a késedelmezők, akik eddig bármily okból még nem adták be önként hadifémtárgyaikat, most beszolgáltatassák azokat a hivatalos hadifémbevallóhelyeknél. Nemcsak a késedelmes beszolgáltatás, hanem a fémkészletek hiányos bevallása, elhallgatása vagy elrejtése is súlyos bajok és kellemetlenségek okozójává válhat, mert *fémrazzákat fognak tartani* és a lehető legerélyesebben fogják ellenőrizni, hogy beszolgáltatta-e mindenki arra kötelezett fémtárgyait. Sok kellemetlenségtől óvja meg magát tehát mindenki, aki a még rövid ideig tartó önkéntes fémbeszolgáltatás ideje alatt *beadja az igénybevett fémkészleteket a lőszergyártás céljaira.*

Elveszett. Nagy sárga kopó, fején, mellén, hasán fehér folt, neve: Leibic, elveszett. Nagy jutalomban részesül, aki a Stefánia-u. 6. számú házba elviszi vagy hollétéről értesítést ad.

Lopás. Zimmermann Osiás eperjesi fűrészgártelepéről ismeretlen tettes ellopta a hajtógépszíját, melynek értéke a 2000 koronát is meghaladja.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdaságügyi és közlelmezési tudnivalók. Közli H. I.

A burgonyakészletek hatósági igénybevételéről

I.

A m. kir. minisztérium 3310-1917. M. E. számú rendeletének 7. §-ában nyert felhatalmazás alapján a burgonyakészleteknek hatósági igénybevételét és a termelő házi és gazdasági szükségletét meghaladó mennyiségének az Országos Burgonya Közvetítő Iroda részére való átengedését (rekvirálását) az egész ország területére — Horvát-Szlavonországok kivéte-

lével — az Országos Közlelmezés Hivatal vezető miniszter elrendelte.

Az igénybevétel iránt a hivatkozott kormányrendelet 7. §-ának 3. bekezdése értelmében kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint Fiume városában és kerületében a polgármester, Budapest székesfővárosában pedig a tanács intézkedik.

Községekben a járási főszolgabíró, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint Fiume városában és kerületében a polgármester, Budapest székesfővárosban pedig a tanács — az igénybevételt személyesen, illetve e célra kirendelt hatósági kiküldöttje útján, de az illetékes községi előjáróság, továbbá az Országos Burgonya Közvetítő Iroda megbízottjának bevonásával és közreműködése mellett foganatosítja.

Az Országos Burgonya Közvetítő Iroda az illetékes járási főszolgabírókkal, illetve polgármesterekkel megbízottainak nevét idejekorán közölni fogja.

II.

A rekviráló hatóság a készletek feltárását és az igénybevételt községenként, az egyes községekben házról-házra járva köteles foganatosítani; tartozik minden burgonyatermelőt gazdaságában felkeresni és vele 1917. évi egész termésére nézve elszámolni.

Oly termelőket, akik burgonyatermésüket az eljárás idején még ki nem szedték és ez okból készletük meg nem állapítható, az eljáró hatóság nyilvántartani és megfelelő időben náluk a rekvirálási eljárást utólag lefolytatni tartozik.

Amennyiben azonban a burgonyatermés kiszedésre már beért, az eljáró hatóság a kiszedésre a termelőt utasítani és vonakodása esetén annak a termelő költségén, közérő útján történendő kiszédése iránt intézkedni tartozik.

Ezen rendelet szempontjából termelőnek tekintendők és a termelőkkel azonos elbánás alá esnek azok is, akik a termelőtől a vele kötött szerződés alapján vagy egyéb címen természetben burgonyajárandóságot élveznek (konvenció, deputatom, lelkészi, tanítói járandóság, haszonbérlet, harmados szerződés stb.), továbbá mindazok, akik bármi címen saját házi és gazdasági szükségletüket meghaladó mennyiségű nem saját termésű burgonyakészlettel rendelkeznek.

III.

A hatóság eljárását az egyes termelőknél olyképp kezdi meg, hogy felhívja a termelőt burgonyával bevetett egész területének, valamint az azon termelt összes burgonyamennyiségnek és az eljárás időpontjában birtokában lévő egész burgonyakészletének közlésére. Azután elszámolást kíván a termelőtől a terméseredmény és a feltárt készlet közötti hiány hovaforrásáról. A termelő által a 3310-1917. M. E. számú rendelet 4. §-ának 2-ik pontja értelmében az Országos Burgonya Közvetítő Iroda által kijelöltnek eladott, továbbá azok, amelyeket ugyanezen rendelet 6. §-a értelmében az összeírás alkalmával önként felajánlott és az Országos Burgonya Közvetítő Iroda rendelkezése értelmében már tényleg átadott; végül azok a mennyiségek, amelyeket a termelő a rekvirálási eljárás időpontjáig saját házi és gazdasági szükségletére jogszerűen felhasználott; ezen a címen azonban azon időponttól kezdve, amikor a házi és gazdasági szükségletként visszatartott mennyiségeket megállapító rendelet közhírré lett téve, csakis az ezen rendeletben megszabott mennyiségek aránylagos része vehető számításba.

Ha a termelő által házi és gazdasági szükséglet címén elhasznált mennyiség a megállapított fejkvóta szerint járó mennyiségeket meghaladja, a felhasználás igazoltnak tekin-

MAC

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

Az óra

A pedagógiában áll
„Az órarend akképen
a legnehezebb tantá
kerüljenek.” Ezen did
tanná dagadt, mert me
tani okot is, t. i., ho
korai időben élénk, fr
fogalmak elsajátítására

Ezen kizárólag hel
csinálódik ma is a leg
s talán éppen a pedago
legerélyesebben, ha va
hogyan úgy a didaktikai
állítás és megokolás tév
len megfigyelésen épült

A tudományos kutató
a törvények és szabályok
désék csak addig élnek,
azokban megdönthetle
tapasztalat, a kutatás azo
érvénytelenekké, sőt é
Így áll a dolog a pedago
És ez helyén is van. T
vetette a faekét s helyébe
adott polgárjogot, miért
a tanár, a tanító, aki sok
művel: az emberi elmét.

Melyik tanító volna
szerűbb, okosabb eszkö
vetné s a régi, elavult mó
mikor jól tudja, hogy az
eljárások célravezetőbbek

A kifejező (mimikai) f
eltemette a testet-lelkető
hangoztatást is; a másol
természet után való rajzol
utáni éneklést avulttá bé
szerinti oktatás módszer
nyok sablonait elsöpörte a

Haladás és okos esz
jelszó a ma pedagógiájáb
Nem folytatom tovább
colatát, csak egy szemet
odaülleszttem ahhoz a lá
rendnek régi módj szerint
avultságát szorítja összéb
utat ne kapjon az élethez

Rendes szólam, hogy
az egyfolytában (a félnapo
szernél, az utolsó órákat ela

Lássuk ezzel szemben,
újabb gyermekmegfigyel
alapon kimutatták: „Ha
közben fáradtsági tünetek
azok jórészt, sőt kizárólag,
lelki diszpozíciójában keres
tes görbe, mely a tanuló
a pedagógus lelkiületének a
kifejezésre jutott tükröződe

Világosabban kifejezve
hogyan nem a tanuló fáradt
gógus vagy az oka, ha ta

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Az órarendről.

A pedagógiában általánosan elterjedt elv: „Az órarend akképen állítandó össze, hogy a legnehezebb tantárgyak a korai órákra kerüljenek.” Ezen didaktikai elv dogmatikus tanná dagadt, mert megtalálták hozzá a lélektani okot is, t. i., hogy a gyermeki lélek a korai időben élénk, friss s így a nehezebb fogalmak elsajátítására is igen fogékony.

Ezen kizárólag helyesnek vélt elv alapján csinálódik ma is a legtöbb iskolában az órarend, s talán éppen a pedagógusok tiltakoznának a legerélyesebben, ha valaki azt merné állítani, hogy úgy a didaktikai, mint a pszichológiai állítás és megokolás tévedésen, illetve helytelen megfigyelésen épült.

A tudományos kutatások kiderítették, hogy a törvények és szabályok, elvek és meggyőződések csak addig élnek, míg van valaki, aki azokban megdönthetetlenül hisz; mihelyt a tapasztalat, a kutatás azokat megdönti, azonnal érvénytelenekké, sőt értéktelenekké válnak. Így áll a dolog a pedagógiában is!

És ez helyén is van. Ha a földművelő elvetette a faekét s helyébe a vas- és gőzekének adott polgárjogot, miért maradna el mögötte a tanár, a tanító, aki sokkal fenségesebb talajt művel: az emberi elmét.

Melyik tanító volna az a dőre, aki a célszerűbb, okosabb eszközöket, módozatokat elvetné s a régi, elavult módozatokat alkalmazná, mikor jól tudja, hogy az újabb, a modernebb eljárások célravezetőbbek, biztos sikert adók?

A kifejező (mimikai) írva-olvastató módszer eltemette a testet-lelketölő betűzetet, sőt a hangoztatót is; a másoló rajzoktatás helyét a természet után való rajzolás foglalta el; a hallás utáni éneklést avulttá bélyegezte a hangjegyszerinti oktatás módszer; a természettudományok sablonait elsöpörte a biológiai rendszer stb.

Haladás és okos eszközök alkalmazása a jelszó a ma pedagógiájában!

Nem folytatom tovább a bizonyítékok láncolatát, csak egy szemet választok ki belőle s odaílek ahhoz a lánchoz, mely az órarendnek régi módj szerint való szerkesztésének avultságát szorítja összebb, hogy soha többé utat ne kapjon az élethez.

Rendes szólam, hogy a tanuló, különösen az egyfolytában (a félnapos) való tanítási rendszernél, az utolsó órákat elalussza, mert kimerült.

Lássuk ezzel szemben, mit fedeztek fel az újabb gyermekmegfigyelők, akik statisztikai alapon kimutatták: „Ha az iskola munkája közben fáradtsági tünetek mutatkoznak, úgy azok jórészt, sőt kizárólag a tanár, a tanító lelki diszpozíciójában keresendők. Az a jellegzetes görbe, mely a tanuló munkabírását jelzi a pedagógus lelkületének a gyermeki munkában kifejezésre jutott tükröződése”.

Világosabban kifejezve ez annyit jelent, hogy nem a tanuló fáradt el, hanem te, pedagógus vagy az oka, ha tanítványaid figyelme

és munkabírása lankadt, mert tanításod alatt lelkiállapotod rá hátrányosan változott.

Az órarend tantárgyainak egymást követő sorozatánál ne azok súlyát és a gyermeki lélek frissességét vegye a tanár, a tanító figyelembe, hanem saját énjének munkabírását s szellemi erejének fokozódását vagy csökkenését. Ő tudja, mely tárgyak azok, melyek kimerítik s melyek azok, melyek erejét fokozzák vagy legalább is egyensúlyban tartják.

Fejtegetésemet Schreiner Ferenc szavaival zárom, aki ezt mondja: „Az egyes tantárgyak időrendi elhelyezésénél sem a szellemi munka teljesítőképessége, sem a tantárgy nehézségi minősége nincs hatással, ennél fogva bármely tantárgyat, bármely tanítási időben el lehet helyezni”.

Ez különösen az egytanító iskolák tanítóira bir nagy fontossággal. *Sajóvölgyi.*

A haza védelmében.

A mi hazánk is erejét, támaszát hazafiában, polgáraiban keresi. A hazai fiai vannak hivatva teljes erejükből munkálkodni a közös boldoguláson és megerősödésen. A most folyó háborús küzdelmeinkben hatványozottabban mutatja meg minden hazafi az igaz hazaszereget és kötelemeinek hűséges teljesítését, mivel hazájának tartozik. Tartozik pedig nemcsak erkölcsileg, avagy fizikai erejével, hanem anyagilag is közreműkölni a haza épséges fennállásán, boldogulásán.

Ezen anyagi kötelezettség lerovására kínálkozik most újabb alkalom, midőn harctéri küzdelmeink sikereinek teljes kivívása és ezáltal a kiérdemelt közbéke biztosítása érdekében háborús költségeink fedezésére a haza újabb kölcsön iránt fordul a haza polgáraihoz, mindannyiunkhoz.

Nem anyagi áldozatról, csupán kisegítésről, kölcsönről van szó, melyet nyújtani anyagi erőnkhez képest szent kötelességünk.

A jelen pénzhiányban általánosan ismeretes, hogy az üzlettel, kereskedelemmel foglalkozók számosan jelentékeny pénzüsszegekhez jutottak, melyekből szűkkeblűség és hazafiatlanság volna a hazának kölcsönképen nem juttatni a fölösleget, annál is inkább, mivel a pénznek hadikölcsönbe való fektetése nemcsak a legbiztosabb elhelyezés, hanem magas kamathozamánál fogva szerfölött előnyös is.

Minekünk népevelőknek igazán nemes hivatás jutott osztályrészül, kiknek kötelességünk nemcsak példaadással előljárni erkölcsi és anyagi erőnkhez képest, hanem különös hivatásunk a nép, a lakosság körében a felvilágosító és tájékoztató munkássággal odahatni, hogy a haza sorsát, kivánalmait és küzdelmét kevésbé értő lakosság felfogja és átértse kötelezettségeit a hazával szemben, mely közvetítő eljárás mellett készségesen kövesse szíve sugallatát és fölös pénzével, annak kölcsönképen való nyújtásával járuljon hozzá az

ellenségeink miatt végletekig fokozódó küzdelmeink sikeres kivívásához.

Az ipari és mezőgazdasági termékek hatványozott drágasága mutatja, mily nagy mennyiségű pénz forog most közkezen, melynek gyümölcsözőleg való elhelyezése kedvezőbben alig biztosítható a hadikölcsönbe való fektetésnél.

Tehát habozás nélkül siethet ki-ki nélkülözhető pénzének illetően való befektetésével.

Tekintve általában népünk korlátolt értelmi színvonalát, a néptanító vár, hogy tájékoztató közbelépésével, felvilágosításával és buzdításával járjon el a most kibocsátott hadikölcsön jegyzésének sikere körül. S meg vagyunk róla győződve, hogy Sárosvármegye tanítósa ezúttal sem mulasztja el a reá háruló kötelemeiket a most ismertett irányban, s önzetesen és teljes buzgalommal kiveszi részét a közremunkálásból, mire a haza különösen számít.

Mindezek folytán kartársaink buzgalmitól a legnagyobb reményekkel vagyunk eltelve, hogy ezúttal is bőséges sikerről fognak beszámolhatni vármegyei kir. tanfelügyelőségünknek, beigazolván azt, hogy mint hivatásuk magaslatán álló népevelők, készségesen s fáradságot nem ismerő módon buzgólkodtak és a hazával szemben tartozó kötelemeiket ezúttal is sikerül eredményesen teljesíteniök. *Wick Gyula.*

Irodalom.

Pályázat. A Kisdednevelők Országos Egyesülete irodalmi pályázatot hirdet a következő tételekre: 1. A népies gyermekjátékokból — a Kiss Áron nagy gyűjteménye alapján — jelöltessenek ki mindazon játékok, melyek a kisdednevelő-intézetben használhatók, a gyermekek életkora szerint. 2. Mi legyen a játékos rajzolás anyaga? Milyen legyen módszere? Tekintettel mindkét csoportra. Pályadíja 150 — 150 korona. Ez az összeg a bíráló-bizottság javaslata alapján az említett egyesület tavaszi közgyűlésén a legjobb pályamunkának adatik ki teljes egészében. Pályázati határidő 1918. évi február hó 15-ike. A fűzött, lapszámozott, jelíges levéllel és jelíggel ellátott, idegen kézzel írott pályamunkák Kiss Vilma titkárhoz, Budapest, IV., Papnövelde-utcai kisdedóvó küldendők. A jutalmazott pályamunka az egyesület tulajdona. A dicséretet nyert pályamunkákat a nevezett egyesület írói tiszteletdíj mellett közli. Csakis az pályázhat, aki a Kisdednevelők Országos Egyesületek tagja.

Ábrányi Emil a «Jó Pajtás»-ban. Kétünő költőnk, Ábrányi Emil újabban mind gyakrabban szól a gyermekekhez s lendületes szép verseit az ifjúsághoz a JÓ PAJTÁS-ban adja közre. Benedek Elek kedves gyermeklapjának legújabb, október 28-iki számában is van egy pompás költeménye. Ugyanabbe a számba elbeszélést írtak Zsoldos László és Zöldi Márton. Dánielné Lengyel Laura folytatja regényét, Haranghy Jenő és Endrődi Béla szép képeket rajzoltak, az utóbbi a saját verséhez, Avar Gyula befejezi bájos meséjét, Benedek Elek verset írt. Az Emmi Csodaországban című világhírű regény, tarka mesék, szép képek, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A JÓ PAJTÁST a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona,

félévre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 24 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a JÓ PAJTÁS kiadó-hivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Körlevelek.

4250-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Hivatkozással a vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter úr f. évi nov. 9-ikén 18,879. eln. sz. alatt kelt s a *hetedik hadikölcsön* ügyében kiadott rendeletére, a magam részéről is felhívom Címfigyelmet az abban foglaltakra. A miniszteri rendelet, mely a NÉPTANÍTÓK LAPJában adatik közre, nemcsak a hadikölcsönjegyzés sikerének a házára vonatkozó rendkívüli fontosságát ismerteti, hanem az eljárási módozatot is meghatározza, mellyel a tanügy munkaerői a fontos hazai ügy minél nagyobb sikerét mozdítsák elő. Ezúttal a magam részéről nem hagyhatom említés nélkül a Magyar Országos Biztosító Intézet r.-t. által terjesztett kitünően előnyös jegyzési módot, mire vonatkozólag Címhez külön körlevelet intéztem. Tekintve a hadikölcsönjegyzésnek nemcsak a házára való fontosságát, hanem a kölcsönjegyzőkre nézve is különös anyagi előnyeit, azon reményemnek adok kifejezést, hogy tankerületem tanerői az előbbi hadikölcsönök körül kifejtett sikeres munkásságuk folytán ezúttal is nem kisebb eredménnyel fognak eljárni s beszámoló jelentéseikben úgy a vall.- és közokt.-ü. miniszteriumnál, mint külön hivatalomnál is jelentős eredményről adnak számot.

Eperjes, 1917. november 15. SZABÓ ELEMÉR s. k., kir. tanfelügyelő.

2825-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Szurmay Sándor m. kir. honvédelmi miniszter úr önmagyméltósága a magyar társadalomhoz a következő felhívást intézte:

„A katonának egyszerűségével, a hazafinak biztos hitével szölok ahhoz a magyar társadalomhoz, amely kezdettől fogva harcoló hőseihez méltóan állja itthon a háború minden megpróbáltatását, teljesíti a hazaszeretet minden köteleességét.

Egy nagylelkű adakozó önkéntes elhatározásából egy félmilliót ajánlott fel a honvédség, népfelkelés és csendőrség rokkant tisztjei, lelkészei, tisztviselői és zászlósainak, valamint a honvéd-, népfelkelő- és csendőrtisztek, lelkészek, tisztviselők és zászlósok özvegyei- és árváinak segélyezésére.

Az adakozó azon kívánságát fejezte ki, hogy az ezen összeg által létesítendő alap örök időkre a *Szurmay Sándor-alap* nevet viselje. Érzem, hogy e kívánság teljesítése elől nem térhetek ki.

Jelen felhívással tehát készségesen állítom a rokkantak, özvegyek és árvák szolgálatába nevemet.

Megbántanám a magyar társadalmat, ha az ékesszólás eszközeivel rajzolódnám a rokkant tiszt képét, a hátramaradt özvegyek és árvák veszteségét, fájdalomát. A világháború három esztendő óta mindennap elmondja a maga félelmetesen egyszerű nyelvén, hogy mit köszönhet a társadalom és a haza a honvédszervezetnek. Mindenki érezheti, hogy nem elég leborulni előttük, nem elég a hősök hantjait virággal borítani; a megcsontult kart takaró zubbony ujjá, a szenvedésnek az özvegyek és árvák arcába rajzolt nyomai a szívekre mutatnak: „Adósok, meg ne feledkezzetek!”

Dicső honvédeink nevében, a kárpáti csaták legszentebb szenvedéseinek emlékeztetésében arra kérek mindenkit, aki szívének jószágában, kötelességének megértésében adakozhat, juttassa adományát és gyűjtésének eredményét a postatakarékpénztár vagy a fáradhatatlan magyar sajtó útján a Surmay Sándor-alapra!

Ezen alap fölött a mindenkori honvédelmi miniszter rendelkezik.

A befolyó összegekről nyilvános leszámolás fog időnkint közzététetni.

Midőn a terjesztés érdekében hozzám küldött felhívást tankerületem területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóival és

tanerőivel közlöm, egyben arra kérem, hogy a hadijótékonyágnak említett irányát is, mely fontos szükségletet kíván kielégíteni, felkarolni szíveskedjék, mely célra esetleg szánt vagy gyűjtött összegek a cél megjelölésével a leg-egyszerűbben hivatalomhoz küldendők be, megfelelő továbbítás végett.

Eperjes, 1917. október 7. SZABÓ ELEMÉR s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Fizetésbeli előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Grofcsik Etelka bártnai áll. el. isk. tanítónőt az 1913. évi XV. t.-c. alapján a III. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő, minek folytán részére évi 1400 korona fizetést és 480 korona lakpénzt tett folyóvá. Róth Árpád hadban levő felsőmerki áll. elemi isk. tanító a fentebb említett törvény-cikk alapján a II. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptetett elő s részére az eddigi évi 720 korona polgári járandósága helyett évi 980 korona 67 fillér járandóság tétetett folyóvá. Orsovai István tótraszlaviczi áll. elemi iskolai tanító a III. fizetési osztály 2-ik fokozatába lépvén elő, részére 1600 korona megfelelő magasabb fizetés utalványoztatott.

Népies előadásokért előjegyzett tiszteletdíj. Az Országos Szabadoktatási Tanács a tanítók által a tél folyamán tartandó népies ismeretterjesztő előadások tervezetét elfogadta és az előadók részére Magyarjakabfalván 6 előadás után 48 korona; Palonczán 10 előadás után 80 korona és Tótsóváron 16 előadás után 128 korona tiszteletdíjat jegyzett elő.

Adomány a Szurmay-féle alapra. A bányavölgyi állami elemi iskolában rendezett ünnepély alkalmával a jelen volt közönség körében eszközölt gyűjtésből 39 korona küldetett be a kir. tanfelügyelőséghez a Szurmay Sándor-féle alapra, mely alap a honvédség, népfelkelés és csendőrség rokkant tisztjei, lelkészei, tisztviselői és zászlósai, valamint azok özvegyei és árvái segélyezésére szolgál. Az összeget a kir. tanfelügyelőség illetékes helyre juttatta.

VII-ik hadikölcsönünk. A Magyar Országos Biztosító Intézet r.-t. az általa kibocsátott jegyzései móddal lehetővé teszi, hogy ki-ki nemcsak a rendelkezésére álló összegével jegyezhesse hadikölcsönt, hanem azon összegét is felhasználhassa, melyeket a következő években is előreláthatólag le tud fizetni, hogy így a hadikölcsönnek magas kamatait nemcsak mostani vagyona után, hanem a következő évek megtakarított összegei után is biztosítsa. Az említett biztosító-intézet lehetővé teszi mindenki számára, hogy pénzét hadikölcsönben, egy úgynevezett hadikölcsönbiztosítással jegyezze. Aki ezt a módot igénybe veszi, hadikölcsönét 15-20 év alatt fizetheti meg és egyúttal gondoskodik halála esetére hátramaradt családjáról. Ezen gyakorlati irányú jegyzési mód terjesztésével felette hasznos szolgálatot tehetünk a köz javára, azért kötelességszerűen felhívjuk arra kartársaink figyelmét.

A hadirokkantak és hadiárvaik javára adományozók figyelmébe! Az Országos Hadigondozó Hivatalhoz több ízben érkeztek olyan adományok, amelyek alapítványok alakjában bocsátott rokkantak vagy hadiárvaik céljaira, s ahol nem történt külön intézkedés aziránt, hogy ezen összegeknek rokkantak és hadiárvaik céljaira nemcsak kamatai, hanem tőkái is felhasználhatók legyenek. Ezen alapítványokból a Hadigondozó Hivatal a hadirokkantak és hadiárvaik részére mindenestre csak a csekélyebb összegű kamatokat használhatja fel, és körülbelül 20 év múlva, mikor a hadiárva neveltetése és így segélyezése megszűnik, vagy 35 év múlva, mikor a rokkant és családja vagy már elhaltak, vagy már újabb generáció keletkezett, melynek segélyezésére jogcíme nincsen s a kamatok az adományozó óhajlásához képest továbbra nem használhatók fel, fennmarad a tőke, amelyet más célra kell fordítani. Rokkantjaink és hadiárvaik érdekében a szóban levő hivatal mindenestre sokkal eredményesebb akciót végezhet, ha ezen adományoknál a hadiárvaiknál 20 év alatt, rokkantak és családjaik támogatásánál pedig 35 év alatt lassankint az egész tőke is felhasználható volna. Erre való tekintettel nagyon óhaj-

tandó, hogy az áldozatkész adakozók adományait vagy ne alapítvány alakjában juttassák a Hadigondozó Hivatalhoz, hanem egyszerűen adományképen, vagy pedig vegyenek fel az összeget rendelkezésre bocsátó okmányokba oly kikötést, melynek értelmében ezen adományoknál nemcsak a tőke kamatai, hanem — hadiárvaiknál 20 év alatt, rokkantaknál pedig 35 év alatt — maga a tőke állaga is felhasználható legyen. A kiadott körirat folytán tájékozódás, illetőleg megfelelő alkalmi tájékoztatás szempontjából közreadjuk a fentebbieket, hogy a nemes adakozók az előadott fontos szempontokat figyelembe véve, ilyképen mozdítsák elő a rokkantak és hadiárvaik intenzív támogatásának ügyét.

Az eddigi háborús segélyek további kifizetése. A m. kir. miniszteriumnak a közszolgálati alkalmazottak részére az 1916: XXV. törvénycikkkel engedélyezett egyszeri háborús segélyek havi részleteinek ideiglenesen tovább való kifizetése tárgyában 1917. évi október 16-ikán kiadott 3933. M. E. számú rendeletét tudomásvétel és miheztartás végett alábbiakban közöljük: A minisztertanács, tekintettel arra, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére az 1916: XXV. törvénycikkkel engedélyezett egyszeri háborús segélyeknek utolsó havi részlete 1917. évi október havában fizetett ki s hogy a közszolgálati alkalmazottak újabb magasabb háborús segélye az 1917. évi november 1-jéig nem volt kiutalványozható, elhatározta, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére az eddigi háborús segély 1917. október havi részletének megfelelő havi részletek átmenetileg továbbra is kifizetessenek és hogy a közszolgálati alkalmazottak részére 1917-ik évben engedélyezett beszerzési előlegek törlesztési részletei fejében átmenetileg csak az 1916. évben engedélyezett beszerzési előlegek törlesztési részleteinek megfelelő összegek legyenek levonhatók. A minisztertanács e határozata alapján a m. kir. miniszterium a következőket rendeli: 1. Minden olyan közszolgálati alkalmazott részére, aki az 1916: XXV. t.-cikk alapján egyszeri háborús segélyben részesült s aki ennek az egyszeri háborús segélynek az 1917. évi október havára eső részletét is felvette, az 1917. évi november havától kezdve mindaddig, amíg az újabb magasabb háborús segély az alkalmazott részére ki nem utalványoztatik és feltéve, hogy az alkalmazottnak a háborús segélyre igényt adó alkalmazása időközben meg nem szűnik, háborús segély címén minden hó 1-jén — az illető alkalmazott felettes hatóságának külön utalványrendelete nélkül, az újabb háborús segély terhére előlegképen — ugyanolyan összegeket kell az illetékes számfelvitőhivatalnak számfeljteni és pénztárnak kifizetni, mint amilyen összegű volt az illető alkalmazott által az 1916: XXV. törvénycikk alapján élvezett egyszeri háborús segélynek az 1917. évi október havára eső részlete. 2. Annál a közszolgálati alkalmazottnál, akinek részére a minisztertanácsnak 1917. évi július hó 27-ikén tartott ülésében hozott határozata, illetőleg az ennek folytán 1917. évi július 31-ikén 5000. P. M. sz. alatt kibocsátott pénzügyminiszteri körrendelet alapján 1917. évi november havától kezdve mindaddig, amíg az újabb háborús segély az alkalmazott részére ki nem utalványoztatik és feltéve, hogy a felvett beszerzési előleg visszafizetésének kötelezettsége időközben meg nem szűnik, a felvett beszerzési előleg törlesztési részletei fejében az alkalmazottak fizetés természetével bíró illetményeiből havonként ugyanazt az összeget kell levonni, mint amilyen összeg az illető alkalmazottnak fizetés természetével bíró illetményeiből a részére a minisztertanácsnak 1916. évi július hó 24-ikén tartott ülésében hozott határozata, illetőleg az ennek folytán 1916. évi július hó 21-ikén 14,500. P. M. szám alatt kiadott pénzügyminiszteri körrendelet alapján engedélyezett beszerzési előlegnek az 1917. évi október havára eső törlesztési részletei fejében tényleg levonott. Annál az alkalmazottnál, aki részére az 1916. évi 14,500. P. M. számú pénzügyminiszteri körrendelet alapján nem engedélyeztetett beszerzési előleg, az 1917. évi 5000. P. M. sz. pénzügyminiszteri körrendelet alapján esetleg engedélyezett beszerzési előlegnek törlesztési részleteit mindaddig nem lehet levonni, amíg a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyéről szóló törvénynek megfelelően az új háborús segély az alkalmazott részére ki nem utalványoztatik.

tendő; ha ellenben a túl nagy hiányzó tésére, csempészet, jog tiltott cselekmény útján következtetni, a termelő és ha az igazolást a hatóság az ügyet az elsőfokú kizárják utalni.

A készleteknek elküldés után az eljáró hatóság ket állapítja meg, amennyi és gazdasági szükségletek számítottan az illető tőke visszatartathóknak megadandó aránylagosan a termelő által bementő állandó és időszakos bevétel terület stb.) hatóság szigorúan ellenőrzést figyelmet fordítván arra, hogy a háztartásban ellátott, gesen tartózkodók részéről ott-tartózkodásnak tény számításba.

Konvenció stb. című annyi burgonyát kell hagyni, amennyit a termelő szerződés alapján az államtisztéknek, cselédeknek, harmadosok stb.) termelő köteles.

Levonásba kell venni a gonyamennyiséget is, az államtisztéknek és tanítóknak, vagy közbirtokossági adó mérséklésben járandóságként donos részére hasznosbíróság kikötött szolgáltatásként ilyen jogosítottaknál a mutatók azonban a fentiek rekvirálás alá esnek.

Nem termelő háztartás vagy lemenő hozzátartozó hagyható vissza burgonyára vonatkozó szabálysványt felmutatja és igazolást mennyiséget meg kell adni.

Állattakaróanyagokra burgonyát szabad visszahagyni, az illető termelési helyen ezen a címen felhasználni.

A vetőmag címén viselt mennyiség megállapítás terület vehető számításba az 1917. évben a burgonyával tényleg becsinált kat. holdanként viselt területet nem haladhatja területére nézve jogerős holdankénti vetőmagmennyiség.

Visszahagyandó végül gazdasági szeszfőzőjében viselt mennyiség, amelyet a m. kir. 112,400-1917. számú rendelet a termelő mezőgazdasági gonyából kiegészíteni jogosítja.

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző.

Saybuschi
Por
palackb
Drel
pohar
Reisz Ed
jében.

Meghívó.

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság

1917. december hó 1-jén délután 3 órakor

::: Eperjes szab. kir. város tanácstermében :::

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság együttes indítványa az alaptőke felemelése iránt.
2. Az alaptőke-felemeléssel kapcsolatban az alapszabályok megfelelő §-ainak módosítása.

Eperjes, 1917. nov. 14.

**Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság
Igazgatósága.**

Hirdetmény.

Az Eperjesi Népbank felszámolás alatt álló részvénytársaság felszámoló-bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a részvénytársaság feloszlása elrendeltetvén, ezennel felhívhatnák a társasági hitelezőket, hogy a követeléseiket a jelen hirdetmény közzétételétől számított 6 hó alatt a kereskedelmi törvény 202. §-ában foglalt rendelkezéshez képest törvényes következmények terhe alatt érvényesítsék.

**Az Eperjesi Népbank
felszámolás alatt álló részvénytársaság
felszámoló-bizottsága.**

A hetedik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háború további nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezúttal **6%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket**, valamint **5½%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket** bocsát nyilvános aláírásra.

Az aláírás időtartama 1917. november 15-ikétől december 14-ikéig bezárólag terjed.

A kibocsátásra kerülő 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10,000 koronás címletekben, az 5½%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei pedig 100, 1000, 5000 és 10,000 koronás címletekben fognak kiállítani.

A 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvény kibocsátási ára voltaképpen 97 kor. 13 f.-rel van számítva. De arra való tekintettel, hogy a járadékkötvény kamatozása csak 1918. február elsején veszi kezdetét s a jegyzéstől 1918. január 31-ikéig járó kamatok az aláírási árba be vannak számítva, a kötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. arra az esetre, ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1917. évi november 15-ikétől december 1-jéig bezárólag történő aláírás esetén 96 korona 10 fillér;

b) az 1917. évi december 1-jét követő időben 1917. évi december 14-ikéig bezárólag történő aláírás esetén 96 korona 32 fillér;

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 97 korona 20 fillér.

Az 5½%-os járadékkölcsön-kötvény kibocsátási ára 1917. dec. 1-jén 91 korona 25 fillér. Ehhez képest

1. arra az esetre, ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1917. évi november 15-ikétől december 1-jéig bezárólag történő aláírás esetén 91 korona 25 fillér;

b) az 1917. évi december 1-jét követő időben 1917. évi december 14-ikéig bezárólag történő aláírás esetén 91 korona 45 fillér;

2. ha pedig a kedvezményes, részletekben történő fizetési módokat vétetik igénybe, az aláírási idő egész tartamára 92 kor. 25 fillér.

A hetedik hadikölcsön 6%-os járadékkötvényei minden év február és augusztus 1-jén lejáró félévi utólagos részletekben évi 6%-kal kamatoznak, az első szelvény 1918. évi augusztus 1-jén esedékes.

Az 5½%-os járadékkötvények 1917. december 1-jétől kezdődően évi 5½%-kal kamatoznak. Az első szelvény 1918. június 1-jén esedékes s a kamatok minden év június 1-jén és december 1-jén lejáró félévi utólagos részletekben fizetendők.

A kölcsönre történő jegyzéseknél az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Az esetben, ha a 6%-os, valamint 5½%-os járadékkölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 100 kor.-t meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb	1918. január 9-ig,
" " " " " " " "	" január 29-ig,
" " " " " " " "	" február 16-ig,
" " " " " " " "	" február 28-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékokt elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is történhetik.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánságára 1918. január 20-ikától kezdve

a m. kir. pénzügyminisztérium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicseréltetni, amennyiben eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

A m. kir. pénzügyminisztérium a kibocsátandó 6%-os, valamint 5½%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse. Azonban az esetleges felmondás a 6%-os járadékkölcsönrel 1922. augusztus 1-jét, az 5½%-os járadékkölcsönrel pedig 1925. június 1-jét megelőző időre nem történhetik.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1-je előtti, betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratoriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önrésztőleg a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyintézeti betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a hetedik hadikölcsönrel.

A kibocsátásra kerülő 6%-os, valamint 5½%-os járadékkölcsön-kötvények felhasználhatók lesznek a törvényhozás részéről előreláthatólag már a közel jövőben teendő intézkedések alapján kivetendő hadinyereségadó fizetésére.

A hadinyereségadó fizetésénél a kötvények — figyelemmel arra, hogy az aláírási ár megállapításánál a folyó kamatok is számításba vétettek s figyelemmel, hogy az aláírási helyek ötven fillér jutalékot szoktak a feleknek megtéríteni, — minden 100 korona névérték után a voltaképeni kibocsátási ár, tehát a 6%-os járadékkölcsön-kötvénynél K 97-13—50 fill. = 96 kor. 63 fill., az 5½%-os járadékkölcsön-kötvénynél pedig K 91-25—50 fill. = 90 kor. 75 fill. fog számításba vétetni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamatláb mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-magyar Bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kezizálogul lekötése (lombardirozása) mellett a névérték 75%-áig, a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak kölcsönt.

Ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A mérsékelt kamatláb kedvezményében a meghosszabbított ily kölcsönök is részesülnek.

A fenti befizetési határidők alatt folyósított és igazoltan a jegyzett összegre történő befizetés céljaira szolgáló kölcsönök után a fél kívánságára a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett évi 5%-os állandó kamatlábat biztosítatik. Ezenfelül a fent körülírt módokat mellett azoknak, akik igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadikölcsön jegyzése céljából más hitelintézetnél (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet stb.), vagy bankcégnél vetek fel kölcsönt, a kölcsön ama részének visszafizetésére, amely az erre irányuló kérelem előterjesztésekor még igazoltan fennáll, évi 5%-os állandó kamatlábon fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5%-os állandó kamatlábat fognak számítani. Ezek a kedvezmények az Osztrák-magyar bank jelenlegi szabadalmának időtartamára szólnak, de a kormány gondoskodni fog arról, hogy azok a jelenlegi bankszabadalom lejártá után is 1922. évi december 31-ig terjedő hatállyal, a jegybank vagy valamely más a kormány által kijelölendő intézet által nyújtsanak.

Az aláírók kívánságára a kibocsátandó kötvényeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek 1919. június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

E

Előfizetési
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj: E
petítor egyszer
15 f. Rözkemény

Minden

A hadra
nemüvelés
tása szinte
gekbe ütkö
Hivatal a n
lángoló lel
nemzetét

gébe vetet
dul mindaz
kában töl
mert hős s
haza szent

A sereg
Nem jóték
kötelességt
sem fog m
meke, hitve
idegenben,
és fagyban
nyájunkért

A Hadse
női fehérn
lábbelit, sz
kendőt, ágy
denféle fehé
pamut-, kar
amely alsón
alsóruha ké
alkalmas.

A legkis
nettel vessz

Az adon
járva fogjál
előre hirdet
rok fognak
jelentkezni.
adományokr
fognak kiá
részére.

Adjon m
sek árán is,
le a hőseink
lának egy c
így mutatko
hoz, kik vé
szélyben és
got csodála
pette szeret
maradottakr
Eper

A sárosvármegy
Fische

Geduly Henri
ev. püspök.
Tahy József
alispán.